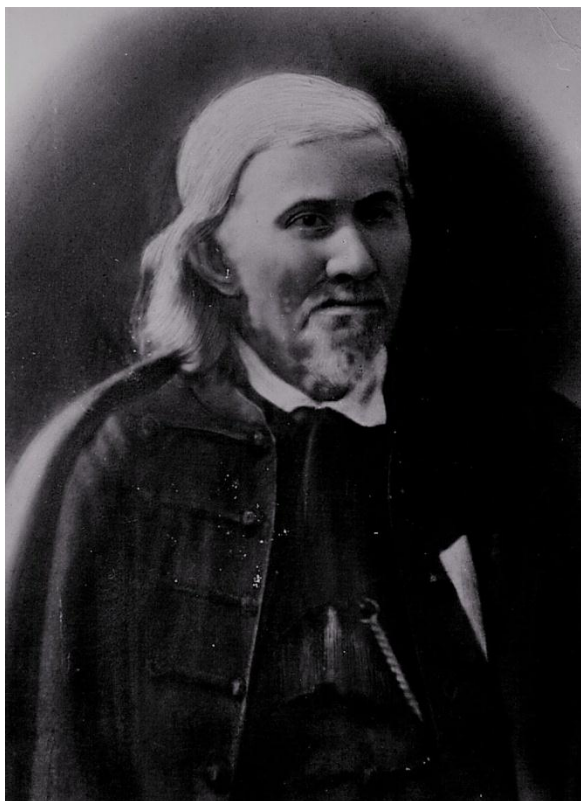

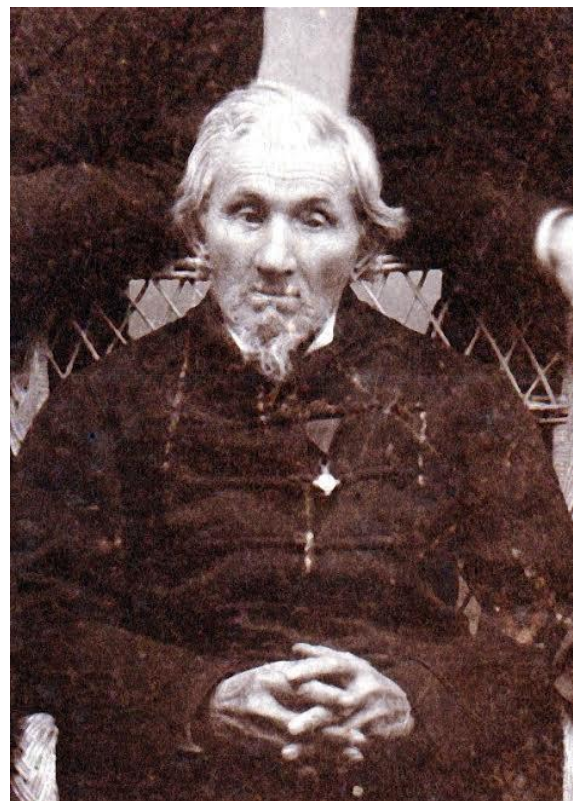
1. Az értéktárba felvételre javasolt helyi érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

Fotó: Olajos István (1988)

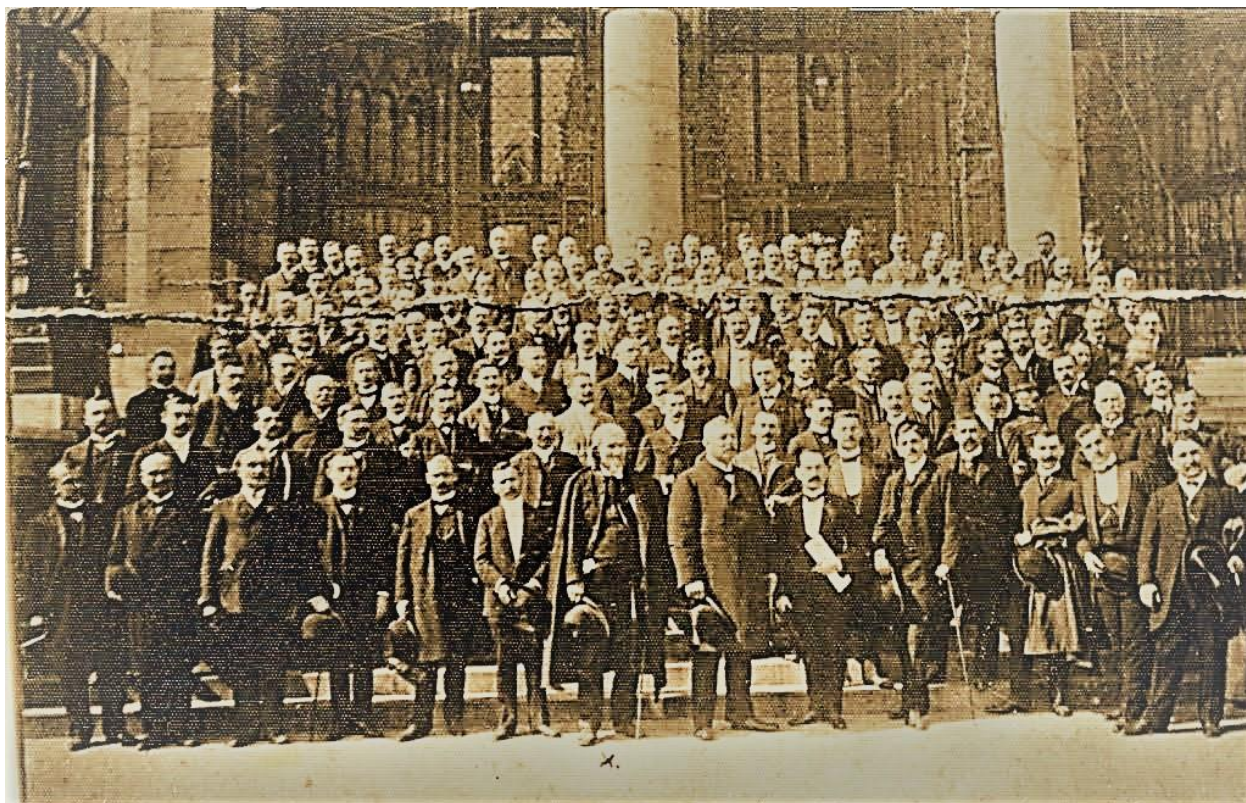

Dely Máttyás 1910
Forrás: gyulai múzeum-fényképmásolat

Kései évek Fotó: Dr.Varga Béla családi archívumából

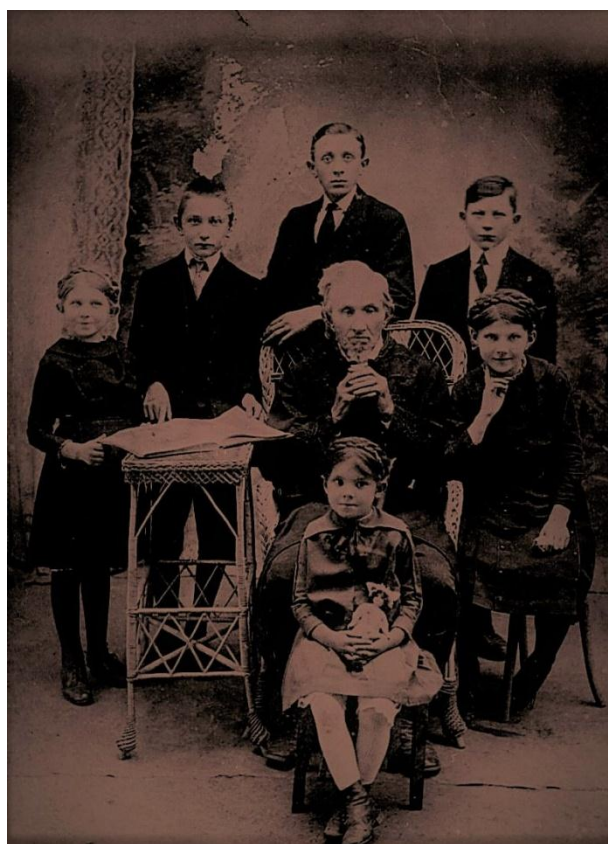

Csoportkép az 50 éves jubileumi oklevél átadásakor az Állatorvosi Főiskola előtt 1910-ben. Dely Mátyás középen
 Fotó: Dr. Varga Béla családi archívumából
 Lenti képek: fotó Bessenyei Mihályné, Szigethy Beatrix családi archívumából

Családi kép : balról Gábor, István
 Mária, Piroska

Az unokákkal: Annuska, Pista, Jancsi, Mátyás; előtte nők –
 Aranka, Beatrix. (Annuska, Mátyás, Aranka, Beatrix
 Dely Mária gyermekei)

Polgári életkép a Községháza előtt. Középen Dely Mátyás

Dely Mária özv. Szigeti Józsefné igazolványképe

Családi kép középen az idős Dely Mária

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy forrón szeretett édes jó atyánk és nagyatyáknak

Dr. DELY MÁTYÁS

ÁLLATORVOS

folyó 1918. évi április hó 18-án este $\frac{1}{2}$ 10 órakor életének 88 ik, özvegységének 39-ik évében történt gyászos elhunytát.

Felejtethetlen drága halottunkat folyó hó 21-én délután 3 órakor fogjuk a polgári róm. kath. temetőbe örök nyugalomra helyezni.

Az engesztelő szent mise-áldozat a polgári róm. kath. templomban folyó hó 22-én reggel 9 órakor fog az Egek Urának bemutatatni.

Polgár, 1918. évi április hó 19-én.

Áldás és béke poraira!

Szigethy Mihály
Torma János
Dely István
Szigethy Mátyás
Szigethy Aranka
Szigethy Annuska
Szigethy Beáta
unokái.

Dely Gábor és neje
Sófalvy Aranka
özv. Szigethy Józsefné
sz. Dely Mária
Dely István
özv. Torma Jánosné
sz. Dely Piroska
gyermekai.

Liebermann-nyomda, Debrecen. — Telefon 689.

Fotók: dr. Varga Béla családi archívumából

Egykori síremléke

Fotó: Olajos István 1988

„Itt nyugszik,
 e sír boltjába zárva
 Dely Mátyás
 Urambátyánk,
 Polgár 30 év előtt lett
 állatorvosa. E sírem-
 léket állították
 Polgár község hálás gazdaközönsége
 ...val Együtt Nyugodjanak
 Békével”

HIVATALOS LAP

[illegible]

Ó csaászári és apostoli királyi Fel-
sége komlós-keresztesi báró Fejérváry Gábor
táborszernagyhoz a következő legfelső kéz-
iratot méltóztatott legkegyelmesebben intézni:

Midőn immár felépülve azon napot ül meg, melyen szolgálati idejének 50. évét betölti, az érdemek és sikerekben gazdag múltjára való visszapillantás Önre nézve bizonyára ép oly lélekemelő hatással lesz, a mint az *Engem* és a házát, mely Önt legjobbjai közé számít, kiváló örömmel tölti el.

A minőnek a fiatal, talpra esett katonatiszt lenni ígérkezett, ki a legnagyobb katonai kitüntetést a csatáterén szerezte meg magának, azt Ön pályafutásának minden mozzanatában fényesen be is váltotta.

Ésszel és szívvél működött és alkotott. Ön mindenkoron, s magyar honvédségem fejlesztése és sikeres kifejlődése oly alkotás, mely az Ön sokoldalú és kiterjedt tevékenységének köszönhető.

Teljes szívemből kívánok Önnek ehhez szerencsét, s bízva a Gondviselés jóságában, reményilem, hogy testi és szellemi erőben Önt még sokáig meg fogja tartani:

Nekem és magyar honvédségünknek, mely Önnek, Velem együtt, tanúsított odaadásért és minden irányban való gondoskodásaért halás köszönetet mond.

Örömmel adományszom Önnek Szent István-rendem nagykeresztjét.

Kelt Eisenerzben, 1901. évi augusztus
 hó 12-én.

FERENCZ JÓZSEF. a. k.

Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterten előterjesztésére dr. Schwarcz Gusztávnak, a budapesti tud. egyetemnek a római jog nyilvános rendes tanárának, ugyanazon egyetemnek, a szabályszerű illetményekkel, a kereskedelmi és váltójogi nyilvános rendes tanárává kinevezem és őt egyuttal a római jog további előadására feljogosítom.

Kelt Ischlben, 1901. évi július hó 26-án.

FERENCZ JÓZSEF. s. k.

Dr. *Wlassics Gyula*. s. k.

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán *Fodor Elek* ardói földbirtokosnak, érdemei olismerésül, a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozom.

Kelt Ischlben, 1901. évi július hó 31-én.

FERENCZ JÓZSEF. a. k.

Gróf Széchenyi Gyula. a. k.

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán *Szabó István* pinnyei gazdatisztnek az arany érdemkeresztet adományozom.

Kelt Ischlben, 1901. évi augusztus hó

2-án.

FERENCZ JÓZSEF, 8. k.

Gróf Széchenyi Gyula, s. k.

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán *Dely Mátys* tisztapolgári községi állatorvosnak, sok évi buzgó szolgálatai elismerésül, az arany érdemkeresztet adományozom.

Kelt Ischlben, 1901. évi augusztus hó

It is a

ERENCZ JOZSEF, R. K.

Ő eszásári és apostoli királyi Főelsége, f. évi
augusztus hó 8-án Isichenb közt legfelső elhatáro-
dással, redopolgój *Mayherfog István* vezér-
őrnagyának, saját kérelmére, és borthói *Berthold*
főb. debreczeni 3. honvéd gyalog ezredből alez-
edemnek, a megjelölt főfővizsgálat eredménye
alapján, mint honvédségi csapatfőzolgálatra nem
alkalmasnak; helyi szolgálatra alkalmatlan, nyug-
lomfolyba való helyezését legkegyelmesebben
irrendelni és az alkalommal nevezett vezérőrnagy-
nak a katonai érdemekeszeret legkegyelmesebben
dományozni módjátok.

Ö császári és apostoli királyi Felsége, folyó
július hó 27-én Ischlben kelt legfelső elin-
tározásával, *Guta Márton* tartalékos II. osztá-
sú honvéd lelkésznek a cs. és kir. közös had-
sereg lelkészségének tényleges allományába való
helyezését legkegyelmesebben elrendelni mel-
táztatott.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister *Ursfeld Irén* mezőturi állami felsőbb leánykölai internátusi igazgatónöt, ezen állásában egerősítette.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister
Vetrő Sándor szegedi állami felsőbb leányiskolai
doiglenes rendes tanárt állásában megerősítette.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter
Zsigmondovits Constance mezőturi állami felsőbb
taniskolai segédtanítónét, ezen állásában meg-
rősítette.

A m. kir. igazságügyminister *Dvorák József*
n. kir. igazságügyministeriumi számverősegi szá-
miztet számellenőrré, *Gerő Pál* ugyanottani díj-
nokot pedig számtisztté nevezte ki.

A m. kir. igazságügyminister *Dereano Vilmos* magyarországi kir. törvényszéki, valamint dr. *Medgyesi Károly* komáromi kir. járásbíróági jegyzőket a kolozsvári és *Borsos József* sátorlajbelyi kir. törvényszéki aljegyzőt a sátorlajbelyi kir. törvényszékhez jegyzőkké nevezte ki.

A m. kir. igazságügyminister *Orosz János* aradvásárhelyi kir. törvényszéki díjnokot a fel-
nezi kir. járásbirósághoz írnokká nevezte ki.

A m. kir. igazságügyminister Józsa Sándor
Országgyűlési képviselő a k. kir. járásbírói díjnokot a sárkányi
járásbíróshoz végrehajtóvá nevezte ki.

A m. kir. igazságügyminister *Turtsányi An-*
l nyitrai és *Peták Mihály* trencséni kir. tör-
nyezéki, továbbá *Ruzsinov Péter* buzsi és
enter *József* körösbányai kir. járásbíróági
nokokat kölcsönösen áthelyezte.

A m. kir. pénzügyminiszter *Stojkovits Mihály* pénzügyministeri díjnokat kataszteri irattárkezelő adatisztá nevezte ki.

A m. kir. honvédelmi miniszter dr. Bóna József, trencsényi 15. honvéd gyalog ezredbeli tartalékos, egyetemes orvostudor, 1901. évi guszthús 10-vel, tartalékos segédorvos helyettesé, toribá dr. Schmeiss Ferdinand, kassai 9. honvéd gyalog ezredbeli tartalékos honvéd, egyetemes orvostudor, a főorvosá váló mezeőre előírt próbaszolgálat teljesítése alkalmából, segédorvos helyettesé, 1901. évi augusztus 1-étől 1-éi ranggal, kinevezte.

A m. kir. honvédelmi miniszter f. évi 56.524/II. számú rendeletével, a szolgálati kötelezettség teljesítése után, a honvédség kötelékéből, viselt rendfokozatuk megtartása nélkül, saját felmunkára elbocsáttattak:

Buday József, a debreczeni 3.,
Manschell Vinceze, a kassai 9.,
Derső Pál, a soproni 18.,
Haidekker Pál, a pécsi 19.,
Kozma István, a brassói 24.,
Skarnitzel Ferenc, a károlyvárosi 26. honvéd
alak ezred tartalékos hadnagya, továbbá:

A lap mai számához egy és háromnegyed iv „Hivatalos Értesítő” van csatolva.

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán *Dely Mátyás* tiszapolgári községi állatorvosnak, sok évi buzgó szolgálatai elismerésül, az arany érdemkeresztet adományozom.

Kelt Ischlben, 1901. évi augusztus hó
2-án.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Gróf Széchényi Gyula, s. k.

Dicsőítesek a Jézus Krisztus

Kedves Atyámfiam

Először is a Mennyen Atyához intérem belümmel
arom könyörgéseimet, hogy ott a távalba a kál-
vagyok tarsom, mindnyájukat az o Neds-
szammyai alatt, helyen kegyelmesen, hogy
napj küldelmekben, és o nevében, vőked-
vel és haszonnal, cselekedjen, munká-
játok és hogy, amik, idejében, amikben,

haza, faradtak, illen, boldog meglegedést
találjatok, és nyugodt életben, meg soká-
ig éljétek.

Hogy pedig, az en, írtetek való könyör-
gessen, felutassak az Isten színe eléjébe,
Kerem azt, o Kíros, edesanyámat, a kinek
tisztelőtete, aram, drága és gyönyörű, rob-
tot, kesztetellek, hogy o is oly barátság-
kerje Istent, cselekedjék a milyen, aldozat

Készséggel és hűséggel rakhatók össze az ö
tisztelésekre és a ti örökemlékeitekre azon szép
szoborra fáradsággal szerzett filléresitek.

A szép szobor körében van hat méter mára
súlyú, az alá való kőszilv is meg van súlyú,
24 méter mára; mellékelve külvöl minden oram
adart, leg több bajvált a földbe rakott téglák és
portland cement alappal, a melynek a szélessé
ge minden irányban két méter, a mélyisége pe
dig $2\frac{1}{2}$ méter, azért kellett ilyen mélyre menni
mert a mit nem is gondoltunk olyan könnyű
akadtunk a melybe hat koporvó feküdt, így ez
került össze annyira a mint szántottuk, sok
be kerülték az aranyozott betűk is, a mint
elvártuk is hogy, mi van márvány tábla
ba ra vesse, a felmentek a hűfájdalmu szív
nappal lesz, az az a kálvária bucsú a mi
most mára nappalra. Szeptember 15 re esik,
ha a leveletek addig megérkező igen jó
lesse. A mi még egyhunapi idő.

A maradandókat küldöm, a mielőrt az én
munkáihoz még 400 korona kell, a mit
addig a magam megküldöttem én fedezem; a
mi pedig az én levelezésemnek munkálterre
járásra tett költségeimnek illeti, az ma
radékra én velem, így én is járulok va
lamivel szent orvoslathoz; fogadjátok
ten mindnyájunktól kedves áldorattal
is amilyen örömmel tettük fogadjátok olyan
kedvvel, is tekintve annak az en
teknek, örök emléke maradandóságát,
úgy maradékra maradékainkon is az isten
nek kedves áldása. Ammen.

T. Bolgár 1907 augusztus 14

Barátok tisztelő

Öreg bátyátnak

Dely Máttyás

Dely Máttyás levele az Amerikába kivándorolt polgáriakhoz (1907. augusztus 14):

tudósítás és elszámolás az elkészült Mária-szoborról.

(A Szőke Józsefnek címzett levelet Császár Sándorné Dobos Boriska néni, –az unoka őrzi állhatatos
hűséggel).

A levél szövege:

Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Kedves Atyámfiak!

Először is a Mennyei Atyához intézem betűimmal azon könyörgésemet, hogy ott, a távolban, ahol vagytok, tartson mindnyájatokat az ő védő szárnyai alatt, segítjen kegyelmesen, hogy napi küzdelmeitekben az ő nevében, jókedvvel és haszonnal, egészségben munkálkodjatok, és hogy annak idejében, amidőn hazafáradtok, itthon boldog megelégedést találjatok, és nyugodt életben még sokáig éljete.

Hogy pedig az én értetek való könyörgésem feljuthassék az Isten színe elejébe, kérem azt a közös édesanyánkat, akinek tiszteletére azon drága de gyönyörű szobrot készíttettétek, hogy ő is oly buzgósággal kérje Istent érettetek, amilyen áldozatkészséggel és hűséggel raktátok össze az ő tiszteletére de a ti örök emléketekre azon szép szoborra fáradsággal szerzett filléreiteket.

A szép szobor készen van, hat métermázsa súlyú, az alávaló kőoszlop is megvan, súlya 24 métermázsa; mellékelve küldök minden számadást. Legtöbb baj volt a földbe vágott téglá és portlan cement alappal, amelynek a szélessége minden irányban két méter, a mélysége pedig 2 ½ méter. Azért kellett ilyen mélyre menni, mert - mit nem is gondoltunk -, olyan sűrű akadtunk, amelybe hat koporsó feküdt. Így ez került ötször annyiba, amint számítottunk. Sokba kerültek az aranyozott betűk is, amint olvashatjátok is, hogy mi van a márványtáblára vésve. A felszentelés Hétfájdalmú Szűz napján lesz, azaz a Kálvária búcsún, ami most Mária napjára, szeptember 15-re esik. Ha a leveletek addig megérkezne, igen jó lenne. Ami még egy hónapnyi idő.

A számadásokat küldöm, amiből az tűnik ki, hogy még 400 Korona kell, amit addig, amíg megkülditek, én fedezem. Ami pedig az én levelezésemet, Miskolcra járásra tett költségeimet illeti, az maradjon énreám. Így én is járulok valamivel szent célotokhoz; fogadja Isten mindnyájunktól kedves áldozatul. És amilyen örömmel tettük, fogadja olyan kegyelemmel, és tekintse annak az emlékek örök időkre maradandóságát. Úgy maradjon maradékainkon is Istennek kegyes áldása. Ammen.

T. Polgár, 1907. augusztus 14.

Szeretve tisztelő

öreg bátyátok

Dely Mátyás

Mária szobor 1907-ben (eredeti fotó másolata- Császár Sándorné archívumából)

2. A magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény 1. § (1) bekezdés *j*) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat